

وجدان معذب دولت‌ها

احمدغلامی

دولت چهاردهم به‌واسطه یک بحران –سقوط هلی‌کوپتر ابراهیم رئیسی– بر سر کار آمد و در شرف کار بود که دچار بحران‌های دیگری شد؛ ترور اسماعیل هنیه در تهران و سید حسن نصرالله در لبنان، آغازی این‌گونه بدقابلی بزرگی است. دولت چهاردهم بر سر کار آمده بود تا شرایط را به‌نوعی مدیریت کند که کشور به سبوی ثبات اقتصادی و سیاسی گام بردارد. اینک نه‌تنها این کار دور از دسترس است بلکه دولت فرصت سروسامان دادن به نهادهای زیرمجموعه خود را پیدا نمی‌کند و برخی از وزارتخانه‌های آن در حالت تعلیق قرار دارند، ازجمله وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که همه کارهای آن در بخش مدیران میانی معطل مانده است و ناشرانی که چشم به تحقق تغییرات دوخته بودند ناامید شده‌اند. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارتخانه‌ای کلیدی در وضعیت‌های بحرانی و آشوبناک نیست اما این وزارتخانه فرهنگی–سیاسی، بیانگر ذات دولت‌هایی است که در راس قدرت‌اند. این وزارتخانه نماد اقتدار یک دولت است که به شکلی علنی تغییرات اساسی در سطح سیاست و فرهنگ را نمایندگی می‌کند.

تغییراتی که به‌واسطه آن حتی می‌توان پی برد اقتصاد ایران با چه رویکردی پیش خواهد رفت. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وجدان نهادهای دولت است. در دولت سازندگی، اصلاحات و اعتدال، این وزارتخانه به وجدان معذب آنان تبدیل شده بود، چراکه آنان نمی‌توانستند آن‌گونه که می‌خواستند و باور داشتند عمل کنند، بلکه همواره برخلاف پابندی‌های خود گام برمی‌داشتند. در دولت احمدی‌نژاد این وزارتخانه در تفکر او محلی از اعراب نداشت و در دولت مرحوم ابراهیم رئیسی در انحصار تفکری خاص بود. در میان رؤسای جمهور ایران تنها کسی که این نهاد را استراتژیک می‌دانست، سیدمحمد خاتمی بود. او دریافته بود هرآنج‌ه می‌بایست شخصیت و منش او را نمایندگی کند به‌واسطه عملکردش بر این نهاد است.

این جایگاه بود که می‌توانست نشان دهد رئیس‌جمهور تا چه میزان به آزادی پایبند است و تا کجا اهل تساهل و مدارا است. او با تأکید بر اهمیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نشان داد در پی چگونه‌مدیرانی است و دولتش بیش از هرچیز به چه وزیرانی نیاز دارد؛ وزیرانی که با فرهنگ بیگانه نباشند. سید محمد خاتمی پی برده بود برای جلوگیری از فساد و چپاول و رانت‌خواری باید مدیرانی انتخاب کند که پیش از آنکه دیگران را مدیریت کنند، قادر باشند در شرایط سخت و غیرمتعارف خودشان او مدیریت کنند. از این‌رو باور داشت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یک نهاد استراتژیک است، چراکه منش رئیس‌دولت و انتخاب وزرای دیگر و راه و سودایی را که در سر دارد عیان می‌کند. دولت هاشمی‌رفسنجانی به اینک‌ه طرفدار بازار آزاد بود، اما با تفکر شبه‌چپ‌گرایانه، اقتصاد را زیرینا و فرهنگ را روبنای می‌دانست و با استفاده از این شیوه تفکر درصدد ترویج سرمایه‌داری بود، غافل از اینک‌ه روبنا به طور مستقل زیرینا را متأثر خواهد کرد. آدم کوتسکو در کتاب «ژئزک و الهیات» از قول آلتوسر می‌گوید: «در مارکسیسم سنتی تصور می‌شد جامعه یک زیرینا دارد که شامل اقتصاد است و یک روبنا که به دو سطح تقسیم می‌شود: دولت و ایدئولوژی. آلتوسر با این ایده که ابتدا توسط انگلس مطرح شده بود موافق است؛ طبق نظر انگلس،

روینا در وهله نهایی به زیرینا وابسته است به این معنی که همه‌چیز را می‌شود در نهایت به زبان اقتصاد تشریح کرد. هرچند آلتوسر معتقد است نظریه‌پردازان مارکسیست بیش از حد روی وهله نهایی تأکید کرده‌اند و این واقعیت را نادیده گرفته‌اند که روینا دارای نوعی استقلال نسبی است و می‌تواند روی زیرینا اثر متقابل بگذارد.» به دلیل همین استقلال نسبی و اثر متقابل روینا و زیرینا است که از دولت هاشمی با همه خدماتی که انجام داد چهره وجدان مقبولی در اذهان ملت باقی نمانده است. اغلب دولت‌هایی که تاکنون بر سر کار آمده‌اند نگاهی استراتژیک به فرهنگ و سیاست نداشته‌اند و با تساهل با دو نهاد معتبر وزارت خارجه و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برخورد کرده‌اند. در صورتی که این دو وزارتخانه بیانگر جوهر هر دولتی است. یکی وتیرین داخلی آن و دیگری وتیرین خارجی آن است. دولت حسن روحانی نشان داد تا چه میزان چهره‌های

برجسته و کارشناس در این وزارتخانه می‌تواند در مقبولیت ظاهری آن نقش ایفا کند.

	<div><div></div><div><div>شنبه ۲۱ مهر ۱۴۰۳</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>۸ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>۱۲ اکتبر ۲۰۲۴</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>سال بیست‌ویکم</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>شماره ۴۹۴۶</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>۲۰ هزار تومان</div></div></div>
	<div><div></div><div><div>۱۲ صفحه</div></div></div>

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

رئیس‌جمهوری در سفر به ترکمنستان برای نخستین بار در پایتخت این کشور با پوتین دیدار کرد

دییلماسی شرقی در عشق آباد

گزارش تیریک را در صفحه ۲ بخوانید

این گزارش را در صفحه ۱۱ بخوانید.عکس: استیوارلسلی

یک سال بدون مهرجویی

گفت‌وگو با همایون ارشادی؛ مهرجویی؛ فیلسوفی که کارگردان شد
نگاهی به فیلم «هامون»؛؛ منم آی منم که این‌گونه تلخ می‌گیریم

یادداشت

یک قاب تجربه

رازمانایی حافظ

جلیل‌سازگارنژاد

رئیس‌مرکزحافظ‌شناسی

خوش‌تر آن باشد که سر دلبران گفته آید در حدیث دیگران «ادوار براون»، مورخ و محقق نامدار بریتانیایی، حافظ را سخن‌سرای فناناپذیر و لسان‌الغیب و ترجمان‌الاسرار می‌داند. در کتاب راز بقای ایران در سخن حافظ، اندیشمند معاصر دکتر محمد جعفری‌لنگرودی یادآور می‌شود که حافظ جانشین ندارد و درخشندگی مستمر او، تا امروز و قرن حاضر ادامه دارد.

«بظروفشکسی»، مورخ معاصر روسی، آثار حافظ را جاپودان قلمداد می‌کند و خانم گرتروید بل (Gertrude Margaret Lowthian Bell) در تحقیقات خود و مقالیه «دانته» شاعر ایتالیایی با حافظ می‌گوید: «عرضه زمان تاریخ معاصر او کوچک‌تر از آن است که حاوی و شامل افکار بلند وی تواند باشد».

محمد گلندام نیز معتقد است، خواجه نزد عام و خاص شهرت

یادداشت

توسعه تحول‌آفرین؛ از ایده تا عمل

عبدالرحیم‌کردی

هفته گذشته به لطف جمعی از دوستان دغدغه‌مند و ایران‌دوست که توسعه ایران همه

بودنشان شده است، توفیق همراهی و مشاهده روند توسعه سواحل مکران را پیدا کردم. در سال‌های گذشته به واسطه آشنایی با منطقه و تجربه حضور در جایبار و باور توسعه ایران موضوعات شکل‌گیری شورای توسعه سواحل مکران و تدوین برنامه‌ها را مستقیم و غیرمستقیم دنبال می‌کردم. آنچه در گذشته، بارها دربار‌اش گفته و شنیده شده و یک بار تعبیر امپراتوری‌ها را در موردش به کار بردم، گسست‌های برنامه‌ای و اجرایی ناظر بر نگاه‌های بخشی و دستگاهی در شکل‌گیری یک مسیر توسعه تحول‌آفرین است که درباره سواحل مکران بیشتر رخ‌نمایی می‌کند. چرایی مغفول‌ماندن توسعه سرزمین ارزشمند مکران موضوع این یادداشت نیست؛ اما آنچه هر ایران‌دوستی در اخبار و رسانه‌ها و گزارش‌ها می‌شنود و می‌بیند، تصویری منسجم و نظام‌مند از روند توسعه مکران است که با واقعیت همخوان نیست. در تمام مسیر بازدید از بندرعباس تا گوآتر به جز چند نقطه محدود از جمله کوه مبارک (تعدادی مخزن احداث‌شده توسط وزارت نفت)، جاسک (یک دیوار طولانی بتنی)، باغات زیاد، کشت و صنعت و منطقه نمونه گردشگری گودرم، صنایع پتروشیمی و فولاد و شهرک صنعتی محدوده منطقه آزاد جایبار و بخش کوتاهی از زیرساخت جاده‌ای، آثاری از تلاش برای توسعه دیده نمی‌شود، البته به واسطه طرح‌های موجود در منطقه آزاد احداث دو واحد آب‌شیرین‌کن هم شروع شده است. این در شرایطی است که در اسناد بالادستی، از سیاست‌های کلی نظام گرفته تا سیاست‌های توسعه دریامحور، سند آمایش سرزمین، سند توسعه سواحل مکران و بسیاری اسناد منطقه‌ای و بخشی دیگر، انبوهی از آرزوها که اتفاقاً تجزیه‌شان چشم‌نواز و جذاب هستند اما ترکیب‌شان نمی‌تواند تصویر واضح و شفافی خلق کند و البته بدون هیچ پیوست و الزام اجرایی و شرایط تحقق‌پذیری، و این نقیصه در میدان به وضوح قابل رؤیت است. قطعاً علت اصلی عدم موفقیت‌ها و نرسیدن به اهداف تعیین‌شده ۲۰ سال گذشته که هر بار تکرر می‌شود و در صدر دلایل، از طرف همه مدیران و سیاست‌گذاران دولتی مطرح می‌شود، کمبود منابع و محدودیت‌های تأمین مالی است. اما آنچه طی تمام این مسیر ذهن مرا مشغول کرده

عارف:

دولت‌پذیرای
طرح‌های کارشناسی
برای حل ناترازی‌هاست

برگزیده‌ها

مادری با هول و هراس

گزارش «شرق» از انجام غربالگری و وضعیت سقط جنین ۳ سال پس از اجرای قانون جوانی جمعیت

دولت سیزدهم نیروگاه‌های برق را در چه شرایطی به دولت چهاردهم تحویل داده است؟

ناترازی و زمستان سخت

گزارش «شرق» از اولین مانور مشترک ایران و عمان

پالس موازنه‌ساز

اقدامات شهرداری تهران برای خانه طالقانی

تخریب به جای بازسازی

مریی فرانسوی امضا کرد ولی به تهران نیامد

معمای استقلال پس از حمله موشکی ایران به اسرائیل

گزارشی از یوروکراسی‌های ناتمام که به اعصاب و روان مراجعان آسیب می‌زند

زندگی در دالان جنون

مریی فرانسوی امضا کرد ولی به تهران نیامد

گزارشی از یوروکراسی‌های ناتمام که به اعصاب و روان مراجعان آسیب می‌زند

یادداشت

شکار مرغابی

مهرداداحمدی‌شبخانی

نمی‌دانم آیا تاکنون شاهد یک شکار موفق بوده‌اید یا نه؟ ممکن است جزهٔ کسانی باشید که اصلاً از شکار خوششان نمی‌آید، ولی واقعیت این است که همه ما شکارچی هستیم. فقط این کار مراتبی دارد؛ یعنی وقتی پشه‌ای در دست‌تان می‌نشیند تا شما را نیش بزند، او شکارچی و شما طعمه هستید و قرار است شکار شوید. ولی حالا اگر شما مثلاً با دست دیکرتان بر آن پشه بکوبید، رفیع‌ترین قله شعر و ادب پارسی در جهان ایستاده و از سده‌های دور نظاره‌گر دوری جهانیان است. یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گریم او را «بزرگ‌ترین شاعر همه فصل‌ها و اعمار می‌داند»، در پیشگاه عظمت و بزرگی حافظ سر تعظیم و زانوی ادب به خاک می‌ساید و در دیوان ارزشمند و کم‌ نظیرش «دیوان شرقی» که از مهم‌ترین آثار ادبی سده نوزدهم مغرب‌زمین به ویژه اروپا و…

یوهان ولفگانگ فون گوته که او را در زمره نوابغ عالم ادبیات دانسته‌اند و هرمان گری